

ที่ นร ๐๒๐๓/ว ๓๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๓๒

เรื่อง การหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกข้อความสำนักงาน ป.ป.ป. ที่ นร ๐๘๐๒/๑๕๘๑๔

ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๑

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้เสนอมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุได้พิจารณาแล้ว เห็นควรกำหนดให้มีศูนย์รวมข่าวประกวดราคาทั่วประเทศและศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของแต่ละจังหวัดตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ป. แต่เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๑ ข้อ ๓๕ วรรคสอง และเพื่อมิให้เป็นภาระแก่ส่วนราชการผู้ประกวดราคา และศูนย์รวมข่าวประกวดราคาฯ มากเกินความจำเป็น จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์บังคับให้มีการส่งข่าวการประกวดราคาไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาฯ สำหรับการซื้อหรือจ้าง ซึ่งมีวงเงินตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไป

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๒ เห็นชอบด้วยกับมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา ที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ โดยให้แก้ไขตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ และให้

หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวโดยอนุโลม

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สติ ศรีบุญเรือง

(นายสติ ศรีบุญเรือง)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

โทร. ๒๘๒๘๑๕๐

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักงาน ป.ป.ป. กองวิจัยและวางแผน โทร. ๒๘๒-๐๔๐๖

ที่... นร ๐๘๐๒/๑๕๘๑๔ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๑

เรื่อง... การหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีการกล่าวหาร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการซื้อการจ้างของทางราชการ ได้กระทำการในลักษณะหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ ในการดำเนินการประกาศประกวดราคาการซื้อหรือการจ้างเป็นจำนวนมาก ทำให้ประกาศประกวดราคาในการซื้อหรือการจ้างของทางราชการไม่แพร่หลายให้ทราบโดยทั่วไปตามสมควร มีลักษณะเป็นการกีดกันผู้ที่เข้าประกวดราคาบางราย และช่วยเหลือผู้เข้าประกวดราคาบางราย ซึ่งจากข้อมูลในระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๒๗-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑ มีเรื่องกล่าวหาร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว และสำนักงาน ป.ป.ป. ได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวน เป็นจำนวน ๖๕ เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นข้อกล่าวหาว่าไม่เปิดประกาศประกวดราคาโดยเปิดเผยตามเวลาที่กำหนด และไม่ส่งประกาศให้สถานีวิทยุกระจายเสียงออกอากาศ อันเป็นการปิดบังซ่อนเร้นและช่วยเหลือผู้รับเหมาบางราย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการในการซื้อการจ้าง

คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้พิจารณาเรื่องนี้โดยได้เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มาร่วมประชุมให้ข้อเท็จจริงและความเห็นด้วย คณะกรรมการ ป.ป.ป. มีความเห็นว่าเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในเรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา สมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเป็นมาตรการเสริมให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติมนอกจากการปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุที่กำหนดไว้แล้ว ดังนี้

๑. จัดให้มีศูนย์รวมข่าวประกวดราคาทั่วประเทศ และศูนย์รวมข่าวฯ ของแต่ละจังหวัด โดยมอบหมายให้หน่วยงานดังต่อไปนี้รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมข่าวฯ คือ

๑.๑ ในส่วนกลาง ให้กรมประชาสัมพันธ์รับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลาง และของทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๑.๒ ในส่วนภูมิภาค ให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของแต่ละจังหวัดขึ้นทุกจังหวัด โดยมอบให้สำนักงานจังหวัดดำเนินการ

๒. ให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาแต่ละแห่งตามข้อ ๑ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการดังนี้

๒.๑ จัดทำบัญชีรายการประกาศประกวดราคาและข่าวการประกวดราคาในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ส่งมาให้ดำเนินการแต่ละวันติดไว้ที่ตู้ประกาศเพื่อให้บุคคลทั่วไปเห็นได้โดยง่าย

๒.๒ จัดระบบการเก็บรวบรวมเอกสารประกาศประกวดราคาทุกรายที่ยังมีผลใช้อยู่ในช่วงเวลาประกาศให้เป็นระเบียบและง่ายต่อการตรวจค้น เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถขอตรวจดูหรือขอถ่ายเอกสารได้โดยสะดวกรวดเร็ว โดยผู้ขอถ่ายเอกสารเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

๒.๓ จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยควบคุมดูแลเอกสารให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาขอตรวจสอบรายละเอียดของประกาศประกวดราคา

๓. ให้ส่วนราชการที่ดำเนินการซื้อหรือจ้างด้วยวิธีประกวดราคาถือปฏิบัติดังนี้

๓.๑ จัดส่งข่าวการประกวดราคา และประกาศประกวดราคา ตามข้อ ๓๕ วรรคสาม และข้อ ๓๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๑ ไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาทันทีที่ออกประกาศ ดังนี้

๓.๑.๑ ในส่วนกลาง จัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลางที่กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งขึ้น

๓.๑.๒ ในส่วนภูมิภาค จัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของจังหวัดที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่ และจัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลางที่กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งขึ้นด้วย

๓.๒ การส่งประกาศประกวดราคา ตามข้อ ๓.๑ ในกรณีส่งทางไปรษณีย์ ให้ส่งโดยวิธีลงทะเบียน กรณีมิใช่เป็นการส่งทางไปรษณีย์ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อ ๔๖ โดยเคร่งครัด กล่าวคือ ต้องให้

ผู้รับลงชื่อรับในสมุดส่งหนังสือหรือใบรับแล้วแต่กรณี ถ้าเป็นใบรับให้นำมาผนึกติดไว้ที่
สำเนาฉบับ

๔. ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวโดยอนุโลม

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารเรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการ
พัสดุในการประกาศประกวดราคา ซึ่งแนบเสนอมาพร้อมนี้ จำนวน ๘๕ ชุด

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามนัย
มาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน
วงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ ต่อไป

(ลงชื่อ) ศิริ อติโพธิ

(นายศิริ อติโพธิ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ป.

สัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. ก็ล่วงเลยเวลาขายแบบแล้ว จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๓๐ มีส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ส่งประกาศให้ล่าช้า จนกรมประชาสัมพันธ์ไม่สามารถประกาศให้ทัน จำนวน ๒๐๕ ราย และ อ.ส.ม.ท. จำนวน ๔๒ ราย

๓. การประกาศประกวดราคาบางรายประกาศก่อนวันรับซองประกวดราคาน้อยกว่า ๑๕ วัน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

๔. การแจ้งให้กรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. ประกาศข่าว บางครั้งแจ้งเป็นประกาศย่อ ซึ่งอาจขาดสาระที่สำคัญ เช่น กำหนดเวลาขายแบบหรือคุณสมบัติของผู้เสนอราคาซึ่งทำให้ผู้จะเข้าประกวดราคาเกิดความไม่แน่ใจว่าตนมีคุณสมบัติครบถ้วนหรือไม่ จึงไม่สนใจที่จะไปซื้อแบบ

๕. ทางด้านกรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. นั้น เนื่องจากเวลาในการออกอากาศมีจำกัด ทำให้การออกข่าวอาจล่าช้าไปบ้างไม่ค่อยทันต่อเหตุการณ์ และบางครั้งสาระที่สำคัญก็อาจไม่เพียงพอ การออกข่าวจึงไม่กระจ่างชัดต่อผู้สนใจจะเสนอราคา แม้จะมีการพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือวิทยุสารประจำวัน และหนังสือข่าวประจำวันด้วยก็ตาม

๖. ช่วงเวลาในการออกอากาศข่าวการประกวดราคาของกรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. มีเวลาจำกัด และการประกาศก็เป็นการประกาศย่อ ๆ ผู้รับฟังอาจจับใจความไม่ได้ทั้งหมด เช่น ประกวดราคาอะไร ที่ไหน เมื่อใด ไม่อาจไปตรวจสอบข่าวดังกล่าวจากหน่วยงานใดได้อย่างครบถ้วนและเป็นทางการ

ข้อพิจารณา

ในการจัดประกวดราคาของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น การประกาศเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้รัฐได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ในการซื้อหรือการจ้าง เพราะถ้าหากมีการประกาศแพร่หลายให้ผู้รับจ้างหรือผู้ขายสินค้าได้ทราบโดยทั่วไปและสามารถสอบถามรายละเอียดได้โดยสะดวกรวดเร็วก็จะทำให้มีผู้สนใจจำนวนมากมาเสนอราคา การรวมหัวกันกำหนดราคาก็จะกระทำได้ยากและทางราชการก็อาจจ้างหรือซื้อได้ในราคาที่ถูกลง แต่ถ้าหากการประกาศไม่แพร่หลายและผู้รับจ้างหรือผู้ขายสินค้ามีโอกาสตรวจสอบประกาศประกวดราคาได้โดยยากแล้วก็จะทำให้มีผู้เสนอราคาน้อยรายและทำให้มีการรวมหัวกันกำหนดราคาได้ง่ายขึ้น

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการประกาศประกวดราคาที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการในปัจจุบันมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ ทำให้ทางราชการไม่ได้รับประโยชน์จากการประกาศอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ช่วยเผยแพร่ประกาศประกวดราคา คือ กรมประชาสัมพันธ์ และ อ.ส.ม.ท. ก็มีข้อจำกัดในการเผยแพร่ประกาศดังกล่าว ทำให้โอกาสที่ผู้รับจ้างหรือผู้ขายสินค้าจะได้รับทราบประกาศไม่มากเท่าที่ควร แม้ว่าจะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ จะกำหนดวิธีการเผยแพร่ไว้แล้วก็ตาม กล่าวคือการให้ปิดประกาศ ณ ที่ทำการของส่วนราชการโดยเปิดเผย มีปัญหาส่วนราชการบางแห่งอยู่ห่างไกลหรือมีข้อจำกัดของสถานที่นั้น เช่น กรมทหาร ซึ่งเป็นเขตหวงห้าม ทำให้ผู้สนใจอาจจะเข้าไปดูประกาศไม่ได้ ส่วนการส่งประกาศให้สถานีวิทยุกระจายเสียงออกอากาศมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาของการออกอากาศ หรือการลงพิมพ์ทำให้เผยแพร่ประกาศได้น้อย หากจะมีการกำหนดเพิ่มเติมให้มีการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวการประกาศประกวดราคาของแต่ละจังหวัดไว้ที่ส่วนราชการที่เป็นศูนย์กลางของจังหวัดและกำหนดให้มีศูนย์รวมข่าวประกาศประกวดราคาทั่วประเทศไว้ที่ส่วนกลางด้วย เพื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถติดต่อขอดูประกาศได้ที่ศูนย์รวมข่าวฯ ดังกล่าวได้โดยสะดวกก็จะช่วยให้ผู้ที่สนใจสามารถทราบประกาศประกวดราคาของทางราชการได้โดยรวดเร็วและแพร่หลายขึ้นโดยไม่ต้องไปคอยติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ แต่ละแห่ง ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก ว่ามีการประกวดราคาเมื่อใดและที่ไหนบ้าง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในเรื่องการหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุในการประกาศประกวดราคา เห็นควรเสนอมาตรการป้องกันต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการเสริมให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ถือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติมนอกจากการปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุที่กำหนดไว้แล้ว ดังนี้

๑. จัดให้มีศูนย์รวมข่าวประกวดราคาทั่วประเทศ และศูนย์รวมข่าวฯ ของแต่ละจังหวัด โดยมอบหมายให้หน่วยงานดังต่อไปนี้รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมข่าวฯ คือ

๑.๑ ในส่วนกลาง ให้กรมประชาสัมพันธ์รับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลาง และของทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๑.๒ ในส่วนภูมิภาค ให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของแต่ละจังหวัดขึ้นทุกจังหวัด โดยมอบให้สำนักงานจังหวัดดำเนินการ

๒. ให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาแต่ละแห่งตามข้อ ๑ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการดังนี้

๒.๑ จัดทำบัญชีรายการประกาศประกวดราคาและข่าวการประกวดราคาในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ส่งมาให้ดำเนินการแต่ละวันติดไว้ที่ตู้ประกาศ เพื่อให้บุคคลทั่วไปเห็นได้โดยง่าย

๒.๒ จัดระบบการเก็บรวบรวมเอกสารประกาศประกวดราคาทุกรายที่ยังมีผลใช้อยู่ในช่วงเวลาประกาศให้เป็นระเบียบและง่ายต่อการตรวจค้น เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถขอตรวจดูหรือขอถ่ายเอกสารได้โดยสะดวกรวดเร็ว โดยผู้ขอถ่ายเอกสารเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

๒.๓ จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยควบคุมดูแลเอกสาร ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาขอตรวจสอบรายละเอียดของประกาศประกวดราคา

๓. ให้ส่วนราชการที่ดำเนินการซื้อหรือจ้างด้วยวิธีประกวดราคาถือปฏิบัติดังนี้

๓.๑ จัดส่งข่าวการประกวดราคา และประกาศประกวดราคา ตามข้อ ๓๕ วรรคสาม และข้อ ๓๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๑ ไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาทันทีที่ออกประกาศ ดังนี้

๓.๑.๑ ในส่วนกลาง จัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลางที่กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งขึ้น

๓.๑.๒ ในส่วนภูมิภาค จัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของจังหวัดที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่ และจัดส่งไปให้ศูนย์รวมข่าวประกวดราคาของส่วนกลางที่กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งขึ้นด้วย

๓.๒ การส่งประกาศประกวดราคา ตามข้อ ๓.๑ ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ ให้ส่งโดยวิธีลงทะเบียน กรณีมิใช่เป็นการส่งทางไปรษณีย์ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อ ๔๖ โดยเคร่งครัด กล่าวคือ ต้องให้ผู้รับลงชื่อรับในสมุดส่งหนังสือหรือใบรับแล้วแต่กรณี ถ้าเป็นใบรับให้นำมาผนึกติดไว้ที่สำเนาฉบับ

๔. ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวโดยอนุโลม

คณะกรรมการ ป.ป.ป.

กันยายน ๒๕๓๑